

Portret Irina Odăgescu-Țuțuianu

Luni 9 octombrie 2017, a avut loc un recital în organizarea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și a Muzeului Național George Enescu, moment de celebrare și evocare a creației compozitoarei Irina Odăgescu Țuțuianu, printr-un program de lucrări semnate de acesta, cât și prin luări cuvânt pline de emoție și admirație, care au fost, pe rând, cele ale compozitorului prof. univ dr. D.O.C Dan Buciu, ale prof. univ, Adrian Iorgulescu președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, la care s-a alăturat alocuțiunea compozitoarei sărbătorite pentru întreaga sa viață de creație și de activitate didactică academică la relativ recente împliniri a vârstei de 80 de ani.

Născută la București în 1937 și manifestându-și de timpuriu vocația pentru muzică, Irina Odăgescu Țuțuianu a progresat în viață și în cunoașterea aprofundată și analitică a fabulozității universurilor partiturilor marilor creații și a artei acestora devenind în egală măsură un nume impresionant și de referință în componistica românească din toate timpurile.

Interpretarea corului *Acustic*, dirijat de Daniel Jinga, s-a ridicat la înălțimea capodoperei care este piesa *Tatăl Nostru* de Irina Odăgescu Țuțuianu. Avem aici o muzică scrisă în stil oratoric, nu cameral, și cu atât mai puțin ecleziastic. Eu am mai auzit acest *Tatăl Nostru* cu Corul Madrigal condus de Marin Constantin, și reaudierea lui mi-a activat și acum motivația că mă aflu în prezența unei creații autentice în expresia sa, ca emoție și sentiment.

Scherzo-Toccata a fost redată de pianistul Andrei Tănăsescu. Impetuos și alert pe claviatură, el a realizat aici o acțiune completă de îmbinare a tradițiilor instrumentale italiene și germane preclasice dar și cu accente din pianistica lui Prokofiev și Bartók, așa cum cere această partitură de artă modernă. În manieră perfect echilibrată de interpretare, Andrei Tănăsescu a convins. Prin construcție și prin elansare, *Scherzo-Toccata* de Irina Odăgescu Țuțuianu este o realizare de excelență eficiență sonoră și de tratare măiestră a materiei de tip expresiv.

Continuum Y Interpretat de soprana Bianca Manoleanu și de pianistul Roman Manoleanu este o litanie, o vocaliză pasională, presărată cu suspine și cu un refren în engleză, și acesta este *Continuă* și *Nu te opri*, un semnal reluat ca o clamare, ca o proclamare, ca un strigăt adresat sieși dar și în rezonanța cosmică a singularității noastre. Eu am văzut aici - prin autovizualizarea mecanismului genetic al ființei - spirala ADN și segmentul denumit Y, determinant pentru destinul ereditar al individualităților

din specia umană și, prin extensie, a fiecărui organism din filiația tuturor speciilor din elementul viu. *Continuă*, *Nu te opri* este motivația, este crezul structural și dintotdeauna al instinctului vital al Umanității demne de-al său mesaj și astfel al determinărilor sale esențiale. Bianca Manoleanu are talent muzical și dramatic deopotrivă și s-a dovedit în măsură să ilustreze conținutul și expresia acestei partituri complexe. La pian, Roman Manoleanu a contribuit cu înțelegere și elocvență în conturarea rolului de partener interesant și inspirat al părții vocale.

Lamento ne arată că Irina Odăgescu Țuțuianu a adus ceva nou pe terenul instrumentației. Aici partitura este conturată cu solo-uri în alternanțe de flaut și de flaut bas, manevrate de același instrumentist care în recitalul pe care îl comentez acum a fost Ionuț Ștefănescu. El este un virtuoz deseori solicitat la recitaluri și concerte în țară și peste hotare, fiind în același timp șeful partidei de flaut de la Orchestra Simfonică a Filarmonicii George Enescu din București. Muzical, *Lamento* este una dintre lucrările camerale cele mai bune și cele mai reușite scrise de Irina Odăgescu Țuțuianu. Materialul sonor figurează ca într-un univers paralel, în care nu sunt lacrimi și nici efuziuni melodramatice, ci un fior tragic narativ prin care putem fi uimiți de vitalitatea și de puterea creatoare a acestei compoziții.

Sonata pentru vioară și pian a beneficiat de aportul tandemului Viniciu și Mioara Moroianu, interpreți cu personalitate și, artistic, de o nobilă existență. Ascultându-i, am remarcat fantezia, buna invenție, capacitatea de a îngloba în țesăturile sonore atât sensibilitatea lor, cât și viziunea cuprinsă în partitură. Irina Odăgescu Țuțuianu a creat în această compoziție o adevărată

paradigmă a unor imagini cerebrale și emoționale stimulate extraordinar, o lecție de estetică dictată de cel mai fin spirit latin.

Miracol este o arie mare pe suportul literar din poemul omonim de Șt. O Iosif. Compozițional avem aici liniile multispațiale ale unui moment de frumuseți și splendori terestre cu celebrarea Soarelui. Soprana Bianca Manoleanu și pianistul Remus Manoleanu au realizat ireproșabil starea de poem și de adorare și de impetuoșitate cu o fervoare perfect indentificabilă în suflu și în portanța ideatică a peisajului incifrat în versuri și pus în sens sacramental de muzică.

Melos pentru violă solo a fost interpretat de Marian Movileanu, un muzician de un cert profesionalism, component al Orchestrei Simfonice a Filarmonicii George Enescu din București. Tonul său este catifelat și confesiv, cald și afectuos. Ceea ce este însă de revelat este siguranța trăsăturilor sale de arcuș, fiind știut că la violă și în general, la instrumentele cu coarde, arcușul este cel care produce și modulează vibrația. Irina Odăgescu Țuțuianu ne-a dăruit

o muzică de o prestață notabilă. Ca un cuvânt de dicționar, melos este asociat cu melodia. Aici însă avem ceva cu totul deosebit. Este o muzică a prozodiei vorbirii în limba română. Viola, prin registrul său, se pretează cel mai bine acestui specific al muzicii vorbirii. Irina Odăgescu Țuțuianu a surprins audiența cu simbolistica acestui realmente alter ego al muzicii și cu noutatea acestei prezențe sonore fără precedent.

Muzica pentru două piane și percuție de Irina Odăgescu Țuțuianu i-a avut ca interpreți pe Andrei Tănăsescu și Adriana Maier la pian și pe Alexandru Matei și Sorin Neculai la instrumentele de percuție. A fost o

atmosferă magică, a unor fantasme faste și a unor lumi de senzuri și de înțelesuri într-un caleidoscop cu forme și cu policromii care a făcut ca dozările și vigorile expresive ale diferitelor timbralități să fie personalizate. Acestui opus al Irinei Odăgescu Țuțuianu îi sunt pregnante varietatea și bogăția expresivității aduse la o scara unor capitole de epopee. Și este explicabil, cum a spus Confucius, că o imagine valorează cât 10.000 de cuvinte.

În încheierea recitalului, am ascultat în versiune audio partea I din poemul coregrafic **Cântec înalt**, în interpretarea Orchestrei Naționale Radio, dirijor Paul Popescu, avându-i

ca soliști la melodicul fierăstrău pe Ioan Maxim și Lucian Maxim. **Cântec înalt** este o muzică a aspirațiilor, a atingerii de asimptote, de prefigurare a apoteozelor iubirii, ale succesului inteligent și inteligibil, ale explorărilor din spațiul cosmic sau ale împlinirilor de suflet, de inimă și de îndăruire. Există aici un sentiment, o vibrație în magnificență, o jerbă de lumini a perfecțiunii ființei umane în capacitatea sa unică în Univers de a se citi pe sine însăși. Irina Odăgescu Țuțuianu este o simfonistă cu un mare angajament. Și prin această lucrare vedește somptuozitate și spațialitate, fiind plină de lucruri ca mantiile oamenilor de spirit întrețesute cu diamantele stelare.

Un concert cameral admirabil

Programul concertului cameral din seara zilei de 31 octombrie a reunit la Aula Palatului Cantacuzino alături de un public numeros, trei tineri instrumentiști talentați, îndrăzneți și moderni, respectiv pianista Mădălina Claudia Dănilă, violoncelistul Mircea Marian și Roman Vlad, care și-a prezentat propria creație **Privind trecutu-îndepărtat II - piesă pentru pian și mediu electro acustic**.

Mădălina Claudia Dănilă și Mircea Marian au prezentat, au prezidat și au generat de pe podium

Mădălina Claudia Dănilă, Mircea Marian

interpretarea unor creații semnate de compozitori recunoscuți printre maeștrii muzicii contemporane românești.

Melisme pentru pian de Irina Hasnaș, în viziunea oferită de Mădălina Claudia Dănilă s-a reliefat prin obținerea uni randament exact construit, măsurat, vibrând în corelare cu gândirea compozitoarei.

Melisme pentru pian de Irina Hasnaș expune sonorități și grafii bine conturate într-o atmosferă destinsă și degajată, cu luminiscente și interstiții de frumoasă noutate.

Privind sunetul florilor pentru violoncel și pian de Ulpiu Vlad, a fost interpretat cu rafinament și inteligență de pianista Mădălina Claudia Dănilă și de violoncelistul

Mircea Marian, ei creând un univers și o stare conceptuală elevată, totul ca o reușită spectaculară. Componistic, această partitură se numără printre cele care pot trece în patrimoniul universal. Ulpiu Vlad este o personalitate creatoare complexă și sinceră.

Ceea ce impresionează și în această compoziție este materialul sonor de sorginte românească în spirit și mișcare. Avem aici o filiație care vine pe o cale directă de la George Enescu, fără a fi cu nimic invalidată.

Improviatație pentru violoncel solo de Adrian Iorgulescu este un parcurs sonor în care vectorii de dinamică, opozițiile de registre, impetuoșitatea apropiată de stilul virtuozic, concertistic, invederează investigația de a valoriza moduri, ritmuri și formule melodice prin subtilități intelectuale de eleganță și elocvență dramatică. Alternanța poetică cu cea evenimentială se desfășoară sub un amplu arc expresiv, potențat de dozarea reușită a timbrelor instrumentului solist. Adrian Iorgulescu ne-a apărut și de astă dată cu caracterul său artistic de o forță impresionantă.

Mircea Marian a interpretat dezinvolt și cu multă expresivitate această piesă, presărată cu dificultăți tehnice, dar și cu spații de tensiuni energetice notabile.

Privind trecutu-îndepărtat II - piesă pentru pian și mediu electro acustic de Roman Vlad este o piesă de mare interes. Compozitorul și-a interpretat propria creație, ceea ce a creat o unitate între fluxul sonor și condiția interpretativă. Muzica lui Roman Vlad în această lucrare este de un romantism modern care ne conduce spre cele mai bune aspirații ale spiritului uman. Există la muzica lui Roman Vlad o manifestare unică și originală a imaginației și imaginării prin muzică. El are și cea seninătate și delicatețe a poeticului și a poesisului. Roman Vlad are o predilecție specială pentru mediile expresive, care într-un altcândva au fost lumile pe claviatură ale lui Chopin, și care el le procesează cu expresivitatea și vigoarea intelectuală a condiției unui creator din zilele noastre.

Pagini de **Mircea ȘTEFĂNESCU**